

РЕПУБЛИКА СРПСКА
Министарство саобраћаја и веза

РЕПУБЛИКА СРПСКА
Министарство унутрашњих
послова

РЕПУБЛИКА СРПСКА
Агенција за безбједност
саобраћаја

АУТО-МОТО САВЕЗ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ПЛАН ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ „ПАРКИРАЈ ПАМЕТНО, ПАРКИРАЈ ПРОПИСНО“

ЦИЉНА ГРУПА: ПЈЕШАЦИ И ВОЗАЧИ

Бања Лука, новембар 2025. године

САДРЖАЈ

УВОД.....	3
1. ИНФОРМАЦИЈЕ О УКЉУЧЕНИМ СУБЈЕКТИМА.....	3
2. ПОЗАДИНА ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ.....	3
2.1. Постојеће стање и досадашње активности.....	3
3. ОКВИР ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ.....	5
3.1. Просторни и временски оквир за реализацију превентивне активности.....	5
3.2. Циљ превентивне активности.....	5
4. ОПИС АКТИВНОСТ ПРЕМА СУБЈЕКТИМА.....	5

УВОД

На европским путевима учешће пјешака у саобраћајним незгодама износи око 20%, а према подацима Агенције за безбједност саобраћаја Републике Србије, готово половина смртно страдалих пјешака припада старосној категорији 65 и више година, која има и највећи јавни и пондерисани ризик страдања. На путевима Републике Српске, учешће ове старосне групе у незгодама са најтежим посљедицама по пјешаке такође се креће око 50%.

У складу с тим, превентивна активност „ПАРКИРАЈ ПАМЕТНО, ПАРКИРАЈ ПРОПИСНО“ усмјерена је на подизање свијести о неопходности очувања пјешачких површина за њихову примарну намјену – безбједно кретање пјешака. Активност има за циљ да се возачима јасно укаже да неприкладно, али и непрописно паркирање на тротоарима угрожава кретање пјешака, посебно старијих лица, и приморава их да се крећу коловозом, гдје су изложени знатно већем ризику.

Фокус активности јесте подстицање возача да не паркирају на тротоарима, како би пјешачке површине остале слободне, проходне и безбједне. Истовремено, скреће се пажња и пјешацима да користе тротоаре кад год су доступни, чиме се унапређује њихова безбједност и смањује изложеност ризичним ситуацијама у саобраћају.

Реализацијом превентивне активности „ПАРКИРАЈ ПАМЕТНО, ПАРКИРАЈ ПРОПИСНО“ настоји се подстаћи возаче да не паркирају возила на пјешачким површинама, како би тротоари остали слободни и безбједно доступни за кретање свим пјешацима.

1. ИНФОРМАЦИЈЕ О УКЉУЧЕНИМ СУБЈЕКТИМА

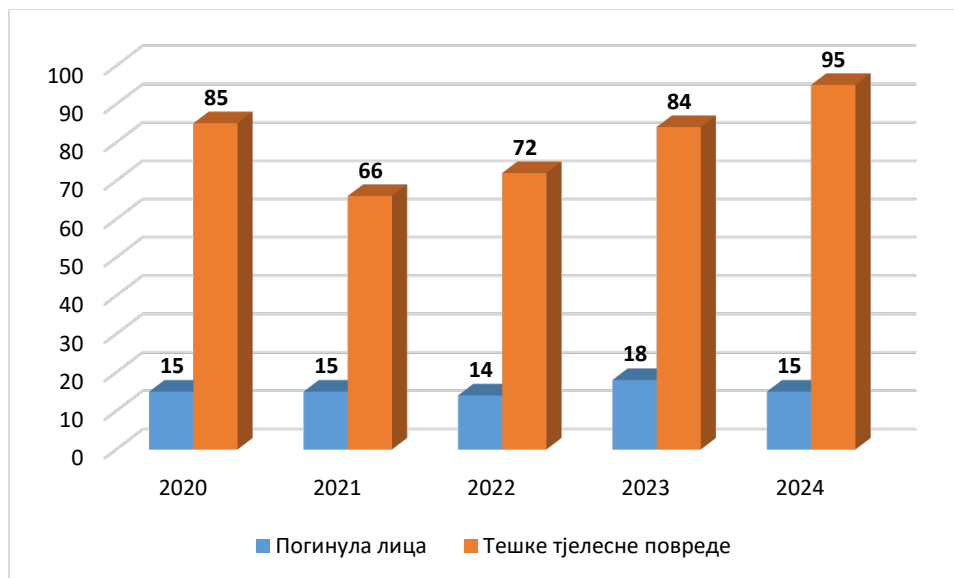
У реализацију превентивне активности „ПАРКИРАЈ ПАМЕТНО, ПАРКИРАЈ ПРОПИСНО“ укључени су следећи субјекти:

- Министарство саобраћаја и веза Републике Српске;
- Министарство унутрашњих послова Републике Српске;
- Агенција за безбједност саобраћаја Републике Српске;
- Ауто-мото савез Републике Српске;
- Јединице локалне самоуправе и
- Радио и телевизијске станице.

2. ПОЗАДИНА ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ

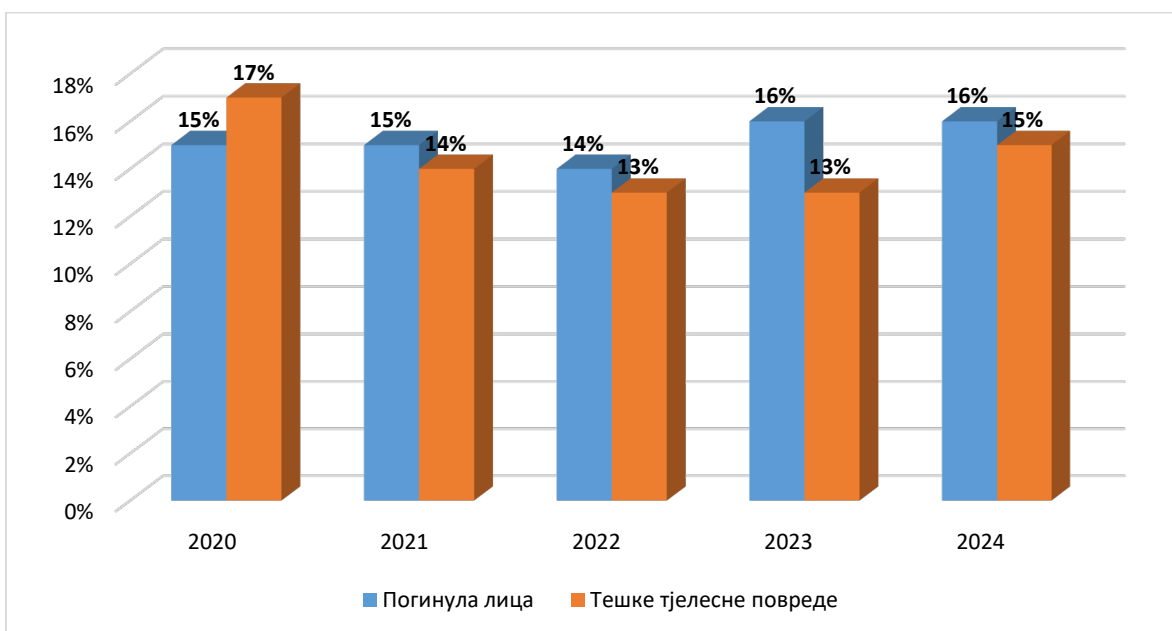
2.1. Постојеће стање и досадашње активности

У саобраћајним незгодама у Републици Српској у 2024. години смртно је страдало 15 пјешака, док је 95 пјешака тешко повријеђено. На [дијаграму бр. 1](#) дат је приказ броја погинулих и тешко повријеђених пјешака. Може се закључити да се број погинулих и тешко повријеђених пјешака смањен у односу на претходну годину.

Дијаграм бр. 1. Приказ броја погинулих и тешко повријеђених пјешака

На [дијаграму бр. 2.](#) дат је приказ процентуалног учешћа погинулих и тешко повријеђених пјешака у односу на укупан број погинулих и тешко повријеђених лица. Може се закључити да се учешће погинулих пјешака остало на истом нивоу, а проценат тешко повријеђених је повећан за 2% у односу на претходну годину.

Дијаграм бр. 2. Приказ броја погинулих и тешко повријеђених лица у процентима

3. ОКВИР ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ

3.1. Просторни и временски оквир за реализацију превентивне активности

Превентивна активност провешће се, на подручју Републике Српске, у периоду **од 03. децембра 2025. (сриједа) до 31. децембра 2025. (сриједа)**. Почетак превентивне активности ће се обиљежити 03.12.2025. године са почетком у 10.45 часова испред основне школе „Бранко Радичевић“ у Бањој Луци. Том приликом је планирано да заједно са ученицима апелујемо на возаче да прописно заустављају и паркирају своја возила и да је тротоар површина намијењена за кретање пјешака. Изјаве за медије су планиране за 10.45 часова.

Медијски и дио превентивне активности путем интернет страница Агенције за безбједност саобраћаја Републике Српске реализоваће се у истом периоду.

3.2. Циљ превентивне активности

Циљ превентивне активности „ПАРКИРАЈ ПАМЕТНО, ПАРКИРАЈ ПРОПИСНО“ јесте подизање нивоа безбједности саобраћаја у Републици Српској кроз обезбјеђивање несметаног и безбједног кретања пјешака. Активност је усмјерена на заштиту пјешака, посебно старијих лица, тако што промовише кориштење тротоара као примарних пјешачких површина и укидање праксе њиховог заузимања непрописним паркирањем.

Овом активношћу тежи се утицати на промјену ставова возача, наглашавајући да паркирање на тротоару угрожава пјешаке и приморава их да се крећу коловозом, што значајно повећава ризик од незгоде, посебно у ноћним условима. Истовремено, активност има за циљ да охрабри пјешаке да редовно користе тротоаре када су доступни и да се крећу у складу са правилима саобраћаја.

Успостављањем јасних навика код возача и пјешака, очекује се смањење ситуација у којима се пјешацима ускраћује слободна и безбједна површина за кретање, као и повећање опреза возача на мјестима гдје се могу очекивати пјешаци. Коначни исход активности јесте стварање безбједнијег и приступачнијег пјешачког окружења, уз смањење ризика од страдања пјешака у саобраћајним незгодама.

4. ОПИС АКТИВНОСТ ПРЕМА СУБЈЕКТИМА

МИНИСТАРСТВО САОБРАЋАЈА И ВЕЗА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Министарство саобраћаја и веза ће:

- учествовати у радио и телевизијским емисијама у периоду када ће се вршити превентивне активности;
- пропатити спровођење активности на интернет страници Министарства саобраћаја и веза Републике Српске.

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Министарство унутрашњих послова ће:

- учествовати у радио и телевизијским емисијама у периоду кад ће се вршити превентивне активности;

- пропратити провођење активности на интернет страници МУП-а РС;
- у складу са могућностима организовати превентивну активност по полицијским управама.

АГЕНЦИЈА ЗА БЕЗБЈЕДНОСТ САОБРАЋАЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Агенција ће у провођењу превентивне активности:

- пружити подршку обиљежавања почетка превентивне активности;
- упутити анкету Јединицама локалне самоуправе на тему превентивне активности;
- анализирати анкету након достављених упитника;
- припремити план превентивне активности и доставити свим учесницима превентивне активности;
- финансирати и реализовати представу „Мирка“ у оквиру превентивне активности;
- представници Агенције ће учествовати у радио и телевизијским емисијама које ће пропратити превентивну активност, а превентивна активност ће бити пропраћена на веб страници као и на фејсбук и инстаграм страницама Агенције за безбједност саобраћаја.

АУТО-МОТО САВЕЗ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

У провођењу превентивне активности Ауто-мото савез ће:

- организовати почетак превентивне активности;
- представници АМС РС и ауто-мото друштва учествоваће у радио и телевизијским емисијама;
- у складу са могућностима организовати активност у сарадњи са ауто-мото друштвима;
- превентивна активност ће бити пропраћена и на веб страни АМС РС и ауто-мото друштва и
- учесници у саобраћају биће информисани о превентивној активности у свакодневним информисањима о стању и проходности путева у медијима, од стране ИНФО –центра АМС РС, од почетка до краја превентивне активности;
- организовати активности у неколико ЈЛС.

ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

- учествовати у радио и телевизијским емисијама у периоду када ће се вршити превентивне активности;
- дистрибуирати анкету запосленима, те попуњену доставити Агенцији;
- пропратити спровођење активности на интернет страници Јединице локалне самоуправе.

